

Vědci našli v Moravské Amazonii nový druh brouka

Epochplus.cz, 19. 9. 2018

Zcela nový druh brouka z čeledi kožojedovitých objevili vědci z Biologického centra AV ČR, České zemědělské univerzity v Praze a Ostravské univerzity na starých dubech v jihomoravských lužních lesích nad soutokem Moravy a Dyje. K popsání nového druhu museli stačit čtyři jedinci tohoto brouka, které se podařilo chytit do pastí při biologickém průzkumu lokality.

Tento mimořádný nález je dalším důkazem jedinečnosti Moravské Amazonie, přírodně nejbohatších lesů České republiky. O to překvapivější je, že tato lokalita stále nemá zajištěnou řádnou ochranu.

Pozůstatky mohutných dubů v národní přírodní rezervaci Ranšpurk dokládají, že tamní porosty byly dříve mnohem otevřenější, než je tomu dnes.

Hnědo-černý brouk s rozměry dosahujícími sotva půl centimetru dostal jméno kožojed moravský (*Paranovelsis moravicus*). „Zatím víme, jak tento nový druh kožojeda vypadá,“ říká entomolog Jiří Háva z České zemědělské univerzity v Praze, který nový druh vědecky popsal a publikoval v aktuálním čísle odborného časopisu *Folia Heyrovskyana*. „Ale příbuzné druhy žijí ve starých stromech v chodbách jiného hmyzu. A je velmi pravděpodobné, že tento brouk potřebuje mohutné, staré duby. Pouze na nich byl totiž nalezen,“ dodává.

Většina solitérních dubů je ve špatném zdravotním stavu a jejich počet rychle klesá. Náhrada za ně neexistuje.

První kusy nového brouka chytil tým Lukáše Čížka z Biologického centra AV ČR při biologickém průzkumu této unikátní lokality v roce 2012. „Měli jsme tam rozmístěno 360 pastí. Do každé z nich se chytí stovky brouků, materiál se pak musí roztřídit a rozeslat specialistům,“ popisuje průběh průzkumu Lukáš Čížek. Dosud neznámý druh byl nalezen v pasti na starých dubech v oboře Soutok. V jeho přirozených úkrytech pod kůrou starých stromů se kožojeda moravského doposud nepodařilo entomologům najít. „Je to mimořádný nález. Střední Evropa je dobře prozkoumaná a vědě neznámé druhy brouků tu objevujeme už jen vzácně,“ říká Petr Šípek z České společnosti entomologické. „Ukazuje, jak jsou jihomoravské luhy cenné a unikátní.“

Rozsah těžby dřeva je v posledních desetiletích mimořádný. Na obrovských území střídají staleté stromy paseky.

Mohutné staré duby jsou jedním ze symbolů Moravské Amazonie. Bohužel jich rychle ubývá, protože potřebují světlé lesy. Vědci dlouhodobě upozorňují také na extrémně rychlé těžby dřeva. Místo starých porostů, které jsou domovem tisíců ohrožených druhů od hmyzu po ptáky, pokrývají čím dál větší plochy „Amazonie“ paseky a mlaziny. Velká část unikátních druhů je navíc vázána právě na řídké a otevřené lesy s osluněnými starými duby. „Světlé lesy byly ještě počátkem 20. století docela běžné. V uplynulých desetiletích ale jejich rozloha drasticky klesla. Rychle mizí i staré duby,“ vysvětluje geograf Jan Miklín

z Ostravské univerzity. Mezi lety 1990 až 2009 zmizela z této jedinečné lokality více než polovina starých porostů.

Lednický zámecký park je na solitérní duby mimořádně bohatý.

„Moravská Amazonie je bohužel ještě ohroženější, než její jihoamerická sestra. Abychom její unikátní krajinu a pestrost zachovali, musíme oblast efektivně chránit. Zabránit těžbám zbytků starých lesů a obnovit otevřené lesy,“ upozorňuje Lukáš Čížek s tím, že v Evropě není podobně rozsáhlá a přírodně bohatá oblast s tak velkým množstvím starých mohutných stromů jako právě zde. „Území patří státu, takže by neměl být problém zajistit mu ochranu. Jenže veškeré snahy byly dosud marné. Unikátní území ohrožuje postoj státních Lesů i pasivita ochrany přírody. Hrozí, že toto unikátní území zdevastujeme,“ varuje Lukáš Čížek.

Zdroj: <https://epochaplus.cz/vedci-nasli-v-moravske-amazonii-novy-druh-brouka/>